

Zaaknummer : 00594545
Ons Kenmerk : 00594545-00008874
Datum : 30 augustus 2021

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 14 oktober 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Bosboomstraat, Breitnerstraat en Rembrandtstraat te Oud-Beijerland en wordt aangevraagd namens Stichting HW Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2021 tot en met 31 maart 2023.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting HW Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 12 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 18 juni 2021 en 23 juli 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 maart 2023.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - het ecologisch werkprotocol op te sturen;
  - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
  - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Activiteiten- en Mitigatieplan en de aanvullende documenten van 18 juni 2021 en 23 juli 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
  - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteiten- en mitigatieplan Bosboomstraat, Breitnerstraat en Rembrandtstraat te Oud-Beijerland' van 30 september 2020 en de aanvullende stukken van 18 juni 2021 en 23 juli 2021.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus die loopt van maart tot en met augustus en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst). Indien sprake kan zijn van late vervolglegels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. Het ongeschikt maken kan dan plaats vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten. Hiervan dient verslag te worden gedaan in een ecologisch logboek (zie vs. 2). Het ongeschikt maken van de bebouwing wordt uitgevoerd door het lichten van dakpannen, onder begeleiding van een ecologisch deskundige, waarna de renovatiewerkzaamheden direct kunnen starten. Indien tussen het ongeschikt maken en de werkzaamheden langere tijd zit worden de dakpannen ontoegankelijk gehouden door het plaatsen van een dakgootborstel.
- 10 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te bevinden. Het controleren op functionaliteit van de voorzieningen voor de huismus dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus.
- 11 Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis (vs. 5). Na inachtneming van een gewoningstijd, waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn geweest, en buiten de kwetsbare periode van de huismus en de gewone dwergvleermuis. De tijdelijke voorzieningen mogen alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de betreffende voorziening is verlaten.
- 12 Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Dit zijn de periode 15 april tot en met 15 mei (buiten de kraamperiode) en van 15 juli tot en met 15 oktober (buiten de winterperiode). Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht minder dan 5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 14 oktober 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Bosboomstraat, Breitnerstraat en Rembrandtstraat te Oud-Beijerland en wordt aangevraagd namens Stichting HW Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2021 tot en met 31 maart 2023.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Quicksan flora en fauna renovatieprojecten HW Wonen 2019-2020, Blom Ecologie B.V., BE/2018/002, 6 maart 2018;
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek Bosboomlaan te Oud-Beijerland, Blom Ecologie B.V., BE/2018/160, 20 december 2018;
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek aan de Breitnerstraat en Rembrandtstraat te Oud-Beijerland, Blom Ecologie B.V., BE/2019/238, 9 januari 2019;
- Activiteiten- en mitigatieplan Bosboomstraat, Breitnerstraat en Rembrandtstraat te Oud-Beijerland, Blom Ecologie B.V., BE/2020/684, 30 september 2020.

Op 18 juni 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek Bosboomlaan te Oud-Beijerland, Blom Ecologie B.V., *versie met aanvullende informatie*, 18 juni 2021;
- Verzoek om aanvulling aanvraag Wnb Soortenbescherming, Blom Ecologie B.V., BE/2020/684, 18 juni 2021;

Op 23 juli 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Verzoek om extra aanvulling aanvraag Wnb Soortenbescherming, Blom Ecologie B.V., BE/2020/684, 23 juli 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 4 juni 2021 en 2 juli 2021 verzocht om aanvullende gegevens. Op 18 juni 2021 en 23 juli 2021 is de aanvullende informatie ontvangen en is de inhoudelijke beoordeling hervat.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 28 oktober 2020 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;-
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting HW Wonen is voornemens om de woningen aan de Bosboomstraat 1 t/m 31 (oneven), Breitnerstraat 2 t/m 54 (even), Rembrandtstraat 11 t/m 61 (oneven), te Oud-Beijerland te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- Dakisolatie en nieuwe pannen aanbrengen;
- Nieuwe goten en hemelwaterafvoer aanbrengen;
- Gemetselde schoorstenen verwijderen;
- Dakdoorvoeren plaatsen voor mechanische ventilatie;
- Twee nieuwe dakramen plaatsen;
- Buitengevel isoleren en nieuwe minerale steenstrip aanbrengen;
- Balkons en hekwerk vernieuwen ;
- Nieuwe verlichting en nieuwe plafonds galerijen aanbrengen;
- Galerijen en nieuwe grotere lift in de algemene ruimtes opknappen;
- Draaiende delen, zoals ramen vernieuwen;

- Balkon- en voordeur vernieuwen;
- Kozijnen van de buitenzijde van de complexen schilderen;
- Hr++ glas en zelfregulerende ventilatiooosters aanbrengen;
- Entree (inclusief straatwerk) vernieuwen;
- Asbest verwijderen.

De renovatiewerkzaamheden starten op september 2021 en duren naar verwachting tot en met maart 2022. De ontheffing wordt aangevraagd tot 31 maart 2023 in verband met eventuele uitloop.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2018 in het onderzoeksgebied Bosboomstraat 1 t/m 31 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus en gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. In 2019 heeft nader onderzoek naar deze soorten plaats gevonden in het onderzoeksgebied Breitnerstraat 2 t/m 52 en Rembrandtstraat 11 t/m 61. Beide onderzoeken naar huismus zijn uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het vleermuisonderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Er is geen onderzoek uitgevoerd naar massawinterverblijfplaatsen. De bebouwing binnen het plangebied heeft echter onvoldoende bufferende werking, waarmee aannemelijk is gemaakt dat er geen massawinterverblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarnaast is er afgeweken van het Vleermuisprotocol (2017) ten aanzien van het onderzoek naar paarverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied van de Bosboomstraat. In de periode van 15 augustus tot 1 oktober heeft slechts één bezoek plaatsgevonden. De andere twee bezoeken hebben in de suboptimale periode plaatsgevonden, namelijk op 8 augustus 2018 en op 10 oktober 2018. Hiermee is aannemelijk gemaakt dat er geen paarverblijfplaatsen zijn gemist. Hiermee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus en gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht en zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In 2018 zijn aan de Breitnerstraat 2 t/m 52 twee huismusnesten aangetroffen. Tijdens het onderzoek in 2019 was één van deze nesten weer in gebruik door huismussen en zijn er op dit woonblok op twee andere locaties in het plangebied nog twee nesten aangetroffen. In totaal zijn er vier huismusnesten binnen het plangebied aangetroffen. Alle nesten bevonden zich onder de dakpannen aan de Breitnerstraat 2 t/m 52. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Achter de daklijst van de Bosboomstraat 25 is een kraamverblijfplaats van tien gewone dwergvleermuizen aangetroffen. In de spouwmuur van de Breitnerstraat 40 bevindt zich tevens een kraamverblijfplaats van 118 individuen. Daarnaast zijn er twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze bevinden zich onder een kantpan aan de Rembrandtstraat 17 en in de spouwmuur van de Breitnerstraat 24. Van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteiten- en mitigatieplan Bosboomstraat, Breitnerstraat en Rembrandtstraat te Oud-Beijerland' van 30 september 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 18 juni 2021 en 23 juli 2021. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecoloog met kennis van de huismus en gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan vier nesten van de huismus verloren. Op 16 maart 2021 zijn acht nestkasten aan de gevels van de woningen aan de Breitnerstraat 9 tot en met 19 gerealiseerd. Deze nestkasten bevinden zich op 20 tot 35 meter afstand van de huidige nestplaatsen. Na afronding van de renovatiewerkzaamheden wordt er óf geen vogelschroot toegepast óf wordt er vogelschroot aangebracht van de derde panlat. Hierdoor zijn in ieder geval de eerste drie dakpanrijen beschikbaar als broedlocatie voor de huismus. Daarnaast is de planning om de daken uiterlijk maart 2022 weer beschikbaar te hebben voor de huismus. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Het ongeschikt maken van de nestplaatsen van de huismus wordt uitgevoerd nadat het broedseizoen, die loopt van maart tot en met augustus, is afgerond en voor de start van de koude perioden, dit is opgenomen in voorschrift 9. Indien sprake kan zijn van late vervolglegels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. De nesten worden vanaf 1 oktober 2021 ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het lichten van dakpannen, waarna de renovatie werkzaamheden direct starten of door het lichten van dakpannen en het plaatsen van dakgootborstels tot aan het moment waarop de renovatiewerkzaamheden starten. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Oud-Beijerland. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een grotere populatie in de directe omgeving. Er zijn meerdere nesten van de huismus waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. Gelet op de reeds aanwezige alternatieve nestplaatsen, de maatregelen die nog genomen zullen worden en de beperkte omvang van het effect, is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan twee kraamverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Op 16 maart 2021 zijn tijdelijke alternatieve voorzieningen gerealiseerd. Als alternatief voor de kraamverblijfplaatsen zijn tien vleermuiskasten van het type VK SK 02 van Vivara Pro opgehangen aan kopgevels van woonblokken rondom het plangebied. Voor elke kraamverblijfplaats zijn vijf alternatieve kasten opgehangen. Drie van de vijf kasten die als tijdelijke voorziening voor de kraamverblijfplaats die aangetroffen is aan de Breitnerstraat 40 gerealiseerd zijn hangen niet binnen een 50 meter straal vanaf de huidige verblijfplaats. Daarom is in juli 2021 nog één vleermuiskast van het type VK SK 02 aan de gevel van de woning aan de Breitnerstraat 19, 25 meter van de huidige verblijfplaats, gehangen. Daarnaast zijn op 16 maart 2021 als alternatief voor de zomerverblijfplaatsen zes kasten van het type VK MP 02 opgehangen aan gevels van de woonblokken rondom het plangebied. Deze kasten hangen binnen 150 meter van de huidige verblijfplaatsen.

In de permanente situatie worden acht kraamkasten, de dubbele inbouw vleermuiskast van Koninklijke Tichelaar Makkum, ingebouwd in de kop- en zijgevels van de woonblokken in het plangebied en het woonblok van de Witsenstraat 2 t/m 32. Ook worden acht inbouwstenen van het type IB VL 01 van Vivara Pro ingebouwd in de kop- en zijgevels van de woonblokken in het plangebied en in het woonblok van de Witsenstraat 2 t/m 32. De planning is om deze permanenten kasten uiterlijk maart 2022 beschikbaar te hebben. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Buiten de kraam- en winterperiode worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Dit zijn de periode 15 april tot en met 15 mei (buiten de kraamperiode) en van 15 juli tot en met 15 oktober (buiten de winterperiode). Het ongeschikt maken wordt gedaan door het plaatsen van exclusion flaps. Dit dient minimaal vijf dagen te worden ingezet om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht minder dan 5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

De soort komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Oud-Beijerland. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus en gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'volksgezondheid en openbare veiligheid' en in het belang van 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu gunstige effecten'.

De te slopen woningen zijn gebouwd in 1972. Het renoveren van de woningen maakt onderdeel uit van energetische verduurzaming van het woningbezit van HW Wonen. De renovatie is noodzakelijk om het woningbezit te verbeteren en energiezuiniger te maken. De technische staat van de woningen is gebrekkig. Hoewel er nog geen klachten zijn van schimmelvorming, is het aannemelijk dat deze spoedig op zullen treden. Stichting HW wonen krijgt van overeenkomstige woningen veel klachten binnen van vocht- en schimmelproblemen en wil deze problemen voor zijn.

Vocht uit verwarmde lucht condenseert bij slecht geïsoleerde woningen op koude oppervlakken als ramen, kozijnen en buitenmuren. Deze vochtproblemen kunnen doorslaan naar andere delen van de constructie, bijvoorbeeld de kozijnen waardoor op termijn delen van de kozijnen los kunnen laten. Bewoners hebben vervolgens last van kou, tocht, vocht- en schimmelproblemen. Vocht in de woning geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties (RIVM, 2012 & 2014). Door de geplande isolatie en het aanbrengen van mechanische ventilatie worden deze problemen opgelost en verbetert het binnenklimaat. Dit heeft een positief effect op de gezondheid van de bewoners. De beoogde sanering zal derhalve leiden tot een afname van gezondheidsklachten en tot een verbetering van de levenskwaliteit van de bewoners.

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

In het kader van klimaatverandering zijn door landelijke en provinciale overheden afspraken gemaakt over maatregelen die leiden tot een stabilisatie en uiteindelijk afname van de CO₂ uitstoot. De Hoeksche Waard heeft als ambitie om in 2050 100% energie neutraal te zijn en hiervoor gerichte stappen te zetten ('De Energievisie Hoeksche Waard 2016-2020' Velde & Berg, 2016). De energie piramide 'Trias Energetica' geeft hierin de leidraad en geeft drie pijlers weer: beperken van energie behoefte, gebruik duurzame energie en efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Deze energievisie is gericht op bedrijven, gemeente en alle bewoners van de Hoeksche Waard. HW Wonen heeft hierin dus ook een taak te vervullen. Het terugdringen van de CO₂ kan op diverse wijzen waarbij centraal staat dat het verbruik van fossiele brandstoffen zal moeten worden gereduceerd. Deze reductie vertaalt zich onder andere in het toepassen van alternatieve energiebronnen zoals elektrische energie opgewekt door wind, zon en water of het gebruik van aardwarmte. Daarnaast leidt het optimaliseren van bestaande processen, systemen, producten, gebouwen etc. eveneens tot een reductie in verbruik van fossiele brandstoffen.

Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het huidige energielabel van de woningen ligt op label C. Na renovatie zal dit gemiddeld energielabel B zijn.

Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Op grond van het bovenstaande achten wij de belangen "Volksgezondheid of openbare veiligheid" en "Volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten" voldoende onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus en gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden. Stichting HW Wonen heeft de missie een hogere kwaliteit en leefbaarheid te realiseren voor de woningen binnen hun bezit. Middels renovatiewerkzaamheden wordt dit bewerkstelligd. Daarnaast zijn de werkzaamheden noodzakelijk om het energiegebruik van de woningen te verbeteren en energielabel B of hoger te behalen. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de buitengevel. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot overlast van voor de bewoners en gaat woon oppervlakte verloren. Bovendien zullen dan tevens de kozijnen en het glaswerk vervangen moeten worden waardoor de verblijfs- en nestplaatsen tevens verloren gaan. De planning is om de werkzaamheden geheel in de winter uit te voeren, zodat de effecten op de huismus en de gewone dwergvleermuis zo veel mogelijk te beperken.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus en gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Hoeksche Waard bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.